
 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	1 z 23

Instrukcja wykonywania pracy
na obszarze kolejowym PKM S.A.
dla podmiotów zewnętrznych

PKM/BHP - 02

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	2 z 23

SPIS TREŚCI

§1. Podstawa prawna	3
§2. Cel instrukcji	4
§3. Zakres obowiązywania	4
§4. Postanowienia ogólne	4
§5. Zagrożenia	5
§6. Sygnalizacja i znaki stosowane na kolei dla zapewnienia bezpiecznej pracy	6
§7. Odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej	8
§8. Dopuszczenie do pracy	8
§9. Prace na wykonywanie których konieczna jest pisemna zgoda	8
§10. Czynności przed rozpoczęciem pracy	9
§11. Obowiązki kierownika robót	9
§12. Obowiązki pracowników	10
§13. Maszyny i inne urządzenia techniczne - wymagania ogólne	11
§14. Maszyny i inne urządzenia techniczne do pracy w torze	12
§15. Bezpieczeństwo pracy i organizacja zabezpieczenia miejsca robót w torze	13
§16. Prace transport materiałów oraz pojazdy transportowe	19
§17. Prace pod napięciem	20
§18. Prace na wysokości	21
§19. Prace ziemne – wykopy	22
§20. Wypadki przy pracy	22
§21. Kary za nieprzestrzeganie przepisów bhp i ppoż.	22

Załącznik nr 1 - Wzór wniosku o podjęcie działań dyscyplinujących lub ukaranie firmy podwykonawczej

Załącznik nr 2 - Taryfikator działań dyscyplinujących i kar obowiązujący na terenie PKM S.A.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	3 z 23

§1. PODSTAWA PRAWNA ORAZ DOKUMENTY POWIĄZANE

1. Art. 208 § 3 oraz art. 207' (ze znacznikiem 1) ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity Dz.U.2014.1502 ze zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.2003.169.1650 ze zm.)
3. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U.2003.47.401 ze zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. Nr 120, poz.1126 ze zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14.03.2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz.U.2000.26.313 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz.U.2013.492 ze zm.)
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz.U.2003.89.828 ze zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bhp w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy. (Dz.U.2002.191.1596 ze zm.)
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz.U.2008.199.1228 ze zm.)
10. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz.U.2001.118.1263 ze zm.)
11. Instrukcja o sygnalizacji kolejowej **PKM - 03**
12. Instrukcja pracy manewrowej **PKM – 02**
13. Instrukcja „Warunki techniczne utrzymywania nawierzchni na liniach kolejowych **PKP PLK S.A. - Id-1”**
14. Instrukcja w sprawie informowania pracowników podmiotów zewnętrznych o zagrożeniach i warunkach wykonywania prac na terenie PKM S.A. oraz koordynacji tych prac **PKM/BHP – 01**
15. Instrukcją Systemu Asekuracji **PKM/BHP-04.**

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	4 z 23

§2. CEL INSTRUKCJI

Instrukcja określa główne zagrożenia mogące wystąpić podczas pracy, zapobiegania tym zagrożeniom, prawidłowego postępowania podczas prac wykonywanych w obrębie czynnych torów kolejowych oraz czynności zabronionych w czasie wykonywania prac zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenie kolejowym.

§3. ZAKRES OBOWIĄZYWANIA

Instrukcja dotyczy poruszania się i wykonywania pracy na szlaku kolejowym na terenie PKM S.A. w szczególności:

- Terenu wzdłuż linii kolejowej PKM S.A. wraz z infrastrukturą przynależną
- Obiektów przystanków PKM i terenów przyległych
- Budynku LCS wraz z terenem przyległym
- Obiektów łączności GSM-R

§4. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 1) Roboty związane z utrzymaniem nawierzchni kolejowej, ze względu na specyficzny charakter (praca na torze lub bezpośrednio w jego sąsiedztwie po których prowadzony jest ruch pociągów lub innych pojazdów kolejowych, a także częste zmiany miejsca wykonywania i w różnych warunkach terenowych), wymagają zachowania szczególnych środków ostrożności i bezwzględnego przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 2) Organizacja i prowadzenie prac odbywa się na podstawie Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR).
- 3) Każdy pracownik kolejowy, jak również pracownicy firm zewnętrznych, wykonujący prace na terenie kolejowym powinni, w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa ruchu, życia ludzkiego lub mienia, znać i umieć podawać sygnały:
 - „STÓJ”,
 - „ALARM”,
 - „POŻAR”.

 PKM! POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA	INSTRUKCJA BHP	Indeks	PKM/BHP 02
	Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych	Nr egz.:	01
Obowiązuje od: 01.08.2015		Strona:	5 z 23

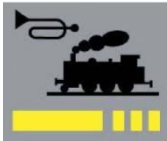
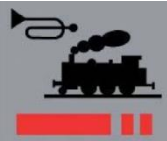
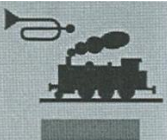
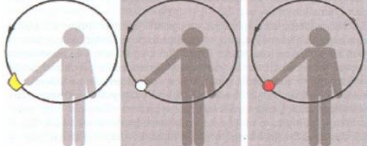
§5. ZAGROŻENIA

Podstawowe zagrożenia mogące wystąpić podczas prac na terenie PKM S.A.:

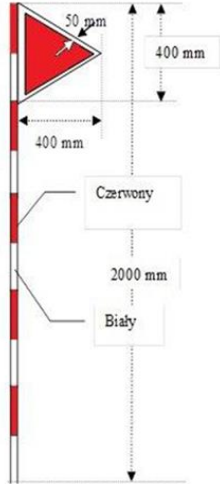

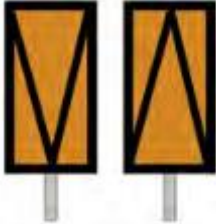
Zagrożenia	Źródła zagrożeń	Skutki
Przemieszczanie się	<ul style="list-style-type: none"> Poślizgnięcie, potknięcie, upadek na tym samym poziomie //na poziom niżej. 	<ul style="list-style-type: none"> Potłuczenia Uderzenia Zranienia Złamania kończyn Uraz głowy
Ruch pociągów	<ul style="list-style-type: none"> Przedmioty wystające i wyrzucone z przejeżdżającego taboru. Pochwycenie // potrącenie // przejechanie // uderzenie przez przejeżdżający pociąg. 	<ul style="list-style-type: none"> Złamania Stłuczenia Rany cięte Wstrząs mózgu Uszkodzenia organów wewnętrznych Obcięcie kończyn Śmierć
Elementy ruchome	<ul style="list-style-type: none"> Przecięcie, zmiżdżenie przez stosowane maszyny. Przeciśnięcie lub zmiżdżenie kończyn przez ruchome części urządzeń kolejowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Urazy kończyn Zmiżdżenie Złamania Kontuzje – obcięcie palców Amputacja
Praca pod napięciem lub pod siecią trakcyjną	<ul style="list-style-type: none"> Awaria urządzeń energetycznych. Dotknięcie lub zbliżenie urządzeń energetycznych będących pod napięciem. Zerwanie, dotknięcie lub zbliżenie się do linii trakcji. 	<ul style="list-style-type: none"> Skutki porażenia prądem Dolegliwości krążeniowe Poparzenia Śmierć
Kontakt z mieszaninami chemicznymi	<ul style="list-style-type: none"> Rozszczelnienie cysterny kolejowej. Rozszczelnienie zbiornika paliwa składu pociągu. Wybuch mieszaniny // pożar Kontakt z innymi mieszaninami chemicznymi stosowanymi podczas pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bóle głowy Dolegliwości układu oddechowego Dolegliwości układu pokarmowego Poparzenia Śmierć
Upadek z wysokości	<ul style="list-style-type: none"> Brak stosowania wymaganych środków ochrony indywidualnej podczas pracy na wysokości. 	<ul style="list-style-type: none"> Urazy kończyn Urazy kręgosłupa Śmierć
Zasypanie w wykopie	<ul style="list-style-type: none"> Brak zabezpieczeń ścian wykopów szalunkami. Nieprawidłowe skarpowanie ścian wykopów. 	<ul style="list-style-type: none"> Śmierć
Pożar / wybuch	<ul style="list-style-type: none"> Wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> Poparzenia Śmierć

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA	INSTRUKCJA BHP	Indeks	PKM/BHP 02
	Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych	Nr egz.:	01
Obowiązuje od:		01.08.2015	Strona:

§6. SYGNALIZACJA I ZNAKI STOSOWANE NA KOLEI DLA ZAPEWNIENIA BEZPIECZNEJ PRACY

Rodzaj sygnалу	Podawany w sytuacji:	Sposób podawania
Sygnal „ALARM”	<ul style="list-style-type: none"> Zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego. Katastrofy kolejowej. Wypadku z wagonami załadowanymi materiałami niebezpiecznymi, oznakowanymi tablicami pomarańczowymi na wagonach, a na cysternach dodatkowo oznaczone dodatkowo pomarańczowym pasem wokół zbiornika. Stwierdzenia przez maszynistę braku możliwości zatrzymania pociągu lub zmniejszenia jego prędkości z powodu nie działania hamulca zespolonego. 	<p>Dwa białe światła migające na czole lokomotywy i jednocześnie sygnal dźwiękowy: jeden długi i trzy krótkie sygnały, kilkakrotnie powtarzane podawane przez maszynistę lub kierowcę pojazdu kolejowego.</p>
Sygnal „POŻAR”	<ul style="list-style-type: none"> Pożaru pociągu. Pożaru obok toru kolejowego. 	<p>sygnal dźwiękowy: jeden długi i dwa krótkie sygnały, kilkakrotnie powtarzane podawane przez maszynistę lub kierowcę.</p>
Sygnal „BACZNOŚĆ”	<ul style="list-style-type: none"> Zauważenia na torach ludzi, zwierząt, samochodów. Gdy nakazują to wskaźniki kolejowe, gdy pociąg wjeżdża na tory ładunkowe, rampy. Każdorazowo przed ruszeniem składu z nieplanowanego postoju. Zmiany kierunku jazdy. W celu ostrzeżenia pracujących na torach pracowników. 	<p>sygnal dźwiękowy: jeden długi podawane przez maszynistę lub kierowcę.</p>
Sygnal „STÓJ”	<p>Sygnal ręczny podawany przez pracownika w sytuacji zaistnienia nagłej potrzeby zatrzymania pociągu lub innego pojazdu spowodowanego dostrzeżeniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uszkodzenia pociągu, które w dalszej jeździe może zagrozić bezpieczeństwu ruchu lub spowodować straty materialne. <p>Innych przeszkód np. na torze znajdują się ludzie, większe zwierzęta, maszyny lub materiały do budowy nawierzchni kolejowej, wyłupanie główki szyny, podmycie toru, zajęcie skrajni toru, powalone drzewo lub inna przeszkoda na torze.</p>	<p>sygnal dźwiękowy: trzy krótkie, szybko po sobie następujące tony, kilkakrotnie powtarzane.</p> <p>sygnal ręczny podawany przez pracownika</p>
<p>Pracownik stojąc na międzytorzu lub ławie torowiska, twarzą zwróconą w kierunku pociągu, kręci ręką koło przyborami sygnalowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w dzień – chorągiewką koloru żółtego - w nocy – białym światłem latarki <p>Sygnal podaje się do czasu potwierdzenia przez pociąg sygnałem dźwiękowym „STÓJ”.</p>		

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA	INSTRUKCJA BHP	Indeks	PKM/BHP 02
	Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych	Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015	Strona:	7 z 23

Wskaźnik oznaczenia miejsca zejścia	Oznacza kierunek zejścia ludzi z toru w czasie przejazdu pociągu.	
Wskaźnik ostrzeżenia W-7	Wskaźnik W7 stosuje się tam, gdzie maszynista powinien dać sygnał „Baczność” ze względu na bezpieczeństwo ludzi pracujących na torze i ustawia się go z obu stron w odległości 300 – 500m przed miejscem prowadzenia robót.	
Sygnal D1 „STÓJ”	Przenośną tarczę zatrzymania ustawia się w stosunku do torów, do których się odnosi. Sygnal D1 „Stój” dawany tarczą zatrzymania stosuje się do oznaczenia miejsca, w którym z jakichkolwiek powodów konieczne jest zatrzymanie pociągu lub manewrującego składu.	
Sygnal D-6	Informuje o konieczności zwolnienia biegu pociągu, ustawia się ją w odległości drogi hamowania przed odcinkiem, po którym pociąg ma przejechać ze zmniejszoną prędkością.	
Wskaźnik ograniczenia prędkości W-14	Określający początek i koniec z jaką powinien przejechać pociąg ze zmniejszoną prędkością.	

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	8 z 23

§7. ODZIEŻ I OBUWIE ROBOCZE ORAZ ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Każda osoba wykonująca prace na obszarze PKM S.A. musi posiadać i stosować:

- a) odpowiednią do rodzaju wykonywanej pracy odzież ochronną;
- b) odpowiednie obuwie robocze;
- c) kamizelki żółtą z pasami odblaskowymi;
- d) oraz inne środki ochrony indywidualnej - odpowiednie do rodzaju wykonywanej pracy.

§8. DOPUSZCZENIE DO PRACY

Do pracy na terenie PKM S.A. może zostać dopuszczona osoba posiadająca:

1. Ukończone 18 lat.
2. Ważne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy.
3. Ważne zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bhp i ppoż.
4. Ważną przepustkę do poruszania się po terenie PKM S.A.
5. Odpowiednie uprawnienia do obsługi maszyn i urządzeń (w przypadku ich obsługi).

§9. PRACE NA WYKONYWANIE KTÓRYCH KONIECZNA JEST PISEMNA ZGODA

1. Do prac wymagających pisemnej zgody wydanej przez **Dyżurnego Ruchu** LCS (lokalne Centrum Sterowania) zalicza się:
 - a) prace wykonywane na torach lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie
 - b) prace związane bezpośrednio z ruchem pociągów;
2. Do prac wymagających pisemnej zgody wydanej przez **CUiD** (Centrum Utrzymania i Diagnostyki) zalicza się:
 - a) prace wykonywane pod napięciem;
 - b) prace na dachach przystanków PKM S.A.;
 - c) prace na dachu budynku LCS;
 - d) prace zaliczane, jako pożarowo niebezpieczne.
3. Do prac wymagających pisemnej zgody wydanej przez sekcję telematyki zalicza się prace na obiektach radiowych GSM-R PKM S.A.;
4. Pisemna zgoda na pracę wydawana jest każdego dnia - jednorazowo.
5. Prace, o których mowa wyżej należy wykonywać w obsadzie co najmniej dwóch osób z czego jedna z nich jest przeszkolona w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	9 z 23

§10. CZYNNOŚCI PRZED ROZPOCZĘCIEM PRACY

1. Prace na które wymagana jest pisemna zgoda lub prace szczególnie niebezpieczne codziennie przed ich rozpoczęciem muszą zostać poprzedzone instruktażem stanowiskowy podczas którego należy określić w szczególności:
 - a) miejsce i czas wykonywania prac;
 - b) nazwisko osób kierujących, pełniących nadzór i dokonujących odbiorów prac;
 - c) imienny podział poszczególnych prac;
 - d) imię i nazwisko koordynatora prac;
 dodatkowo w przypadku wykonywania prac na linii kolejowej należy przekazać informacje związane z:
 - e) organizacją prowadzenia ruchów pociągów;
 - f) ograniczeniami prędkości pociągów, toru na których wykonywane są prace.
2. Przed rozpoczęciem wszystkich prac należy sprawdzić wyposażenie pracowników w wymagany sprzęt w szczególności:
 - a) sprzęt do komunikacji z Dyżurnym Ruchu oraz Jednostkami Służb Ratowniczych;
 - b) mobilną apteczkę wyposażoną w sprzęt i materiały do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;
 - c) sprzęt gaśniczy w przypadku wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych;
 - d) latarki lub sprzęt oświetleniowy w przypadku wykonywania prac po zmroku;
 - e) inne w zależności od rodzaju wykonywanej pracy;
 - f) wskaźniki do osygnalizowania miejsca robót w torze, na których wykonywane są prace.

§11. OBOWIĄZKI KIEROWNIKA ROBÓT PODMIOTU ZEWNĘTRZNEGO

1. Roboty prowadzone na terenie PKM S.A. muszą być wykonywane pod bezpośrednim nadzorem kierownika robót, który jest odpowiedzialny za zapewnienie pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.
2. Kierownik robót jest obowiązany znać postanowienia niniejszej instrukcji oraz innych przepisów związanych z zakresem wykonywanych prac.
3. Kierownik robót jest obowiązany każdorazowo przed rozpoczęciem pracy pouczyć pracowników o warunkach bhp w zakresie robót przewidzianych do wykonania. Fakt pouczenia powinien być odnotowany pisemnie.
4. W celu zachowania ciągłości nadzoru nad bezpieczeństwem pracy, kierownik robót oddalający się nawet chwilowo z miejsca pracy, jest obowiązany wyznaczyć zastępcę na czas swojej nieobecności, odpowiadającego warunkom określonym w pkt.2.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	10 z 23

5. O fakcie wyznaczenia zastępcy, kierownik robót musi powiadomić wszystkich pracowników wykonujących dane prace.
6. Do zadań kierownika robót należy:
 - a) organizowanie i prowadzenie robót zgodnie z obowiązującymi przepisami technicznymi oraz przepisami bhp;
 - b) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przez podległych mu pracowników zasad bhp;
 - c) zapobieganie kolizji prac torowych z urządzeniami przytorowymi SRK i kablami;
 - d) sprawowanie nadzoru nad stanem technicznym sprzętu i narzędzi pracy;
 - e) właściwe zabezpieczenie, oznakowanie i sygnalizowanie miejsca prac;
 - f) dopilnowanie stosowania przez pracowników właściwej odzieży ochronnej, roboczej oraz środków ochrony indywidualnej oraz użytkowanie jej zgodnie z przeznaczeniem;
 - g) sprawowanie nadzoru nad stanem pomieszczeń i wyposażenia urządzeń higieniczno-sanitarnych – jeśli takie będą występować;
 - h) nadzór nad stanem technicznym i wyposażeniem punktów pierwszej pomocy i sprzętu ppoż.
 - i) w przypadku prowadzenia robót torowych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, nadzór nad sygnałami i przyborami sygnalizacyjnymi będącymi w jego dyspozycji i w dyspozycji podległych mu pracowników (sygnalistów, obchodowych itp.).

§12. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW PODMIOTU ZEWNĘTRZNEGO

1. Wszyscy pracownicy wykonujący prace na terenie PKM S.A. obowiązani są znać oraz przestrzegać zasady i przepisy bhp.
2. Do obowiązku pracowników należy:
 - a) wykonywanie pracy zgodnie z zasadami i przepisami bhp oraz przestrzeganie wydawanych w tym zakresie poleceń i wskazówek kierownika robót;
 - b) dbanie o należyty stan maszyn, sprzętu i narzędzi pracy oraz utrzymywanie ładu i porządku w miejscu wykonywania pracy;
 - c) używanie przydzielonych im środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego zgodnie z ich przeznaczeniem;
 - d) powiadamianie kierownika robót o wypadkach przy pracy i zauważonych zagrożeniach dla zdrowia i życia ludzkiego.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	11 z 23

§13. MASZYNY I INNE URZĄDZENIA TECHNICZNE - WYMAGANIA OGÓLNE

1. Maszyny i urządzenia stosowane oraz wykorzystywane na terenie PKM S.A., pod względem technicznym i eksploatacyjnym powinny odpowiadać warunkom zapewniającym obsługującym bezpieczne i higieniczne warunki pracy określone odpowiednio w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bhp w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy. (Dz.U.2002.191.1596 ze zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz.U.2008.199.1228 ze zm.).
2. Maszyny i urządzenia powinny być wyposażone odpowiednio w: Instrukcję obsługi maszyny (dokumentację techniczno-ruchową) zgodnie z obowiązującym prawem.
3. Maszyny, urządzenia i sprzęt, które podlegają Dozorowi Technicznemu powinny mieć aktualne dokumenty uprawniające do ich eksploatacji.
4. Bezpośrednią obsługę maszyn, urządzeń oraz sprzętu można powierzać wyłącznie pracownikom, którzy mają odpowiednie uprawnienia w zakresie obsługi tych urządzeń i znajomości przepisów bhp.
5. Maszyny i urządzenia powinny być poddawane okresowym przeglądom technicznym zgodnie z wymaganiami określonymi w Instrukcji obsługi dostarczonej przez producenta maszyny.
6. Maszyny i urządzenia każdorazowo przed rozpoczęciem pracy powinny być sprawdzone pod względem ich sprawności techniczno-eksploatacyjnej oraz bezpiecznego użytkowania. W przypadku stwierdzenia uszkodzenia lub wadliwego działania, należy o tym niezwłocznie zawiadomić kierownika robót i przerwać prace.
7. Wykonywanie napraw, smarowanie oraz czyszczenie maszyn i urządzeń będących w ruchu jest zabronione.
8. Operatorowi nie wolno opuszczać stanowiska pracy w czasie ruchu maszyny, którą kieruje. W przypadku oddalenia się (choćby chwilowego) od maszyny będącej w ruchu, operator obowiązany jest zatrzymać silnik, zahamować i zabezpieczyć maszynę przed włączeniem jej przez osoby niepowołane.
9. W przypadku wystąpienia awarii maszyny lub urządzenia, należy je natychmiast zatrzymać i wyłączyć dopływ energii ze źródła zasilania. Wznawianie pracy maszyn bez wcześniejszego usunięcia uszkodzenia jest zabronione.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	12 z 23

§14. MASZYNY I INNE URZĄDZENIA TECHNICZNE DO PRACY W TORZE

1. Uruchamianie, eksploataowanie oraz zatrzymywanie maszyn i urządzeń przy pracy zespołowej powinno być poprzedzone umownym sygnałem. Do podawania sygnału upoważniony jest pracownik nadzorujący zespół pracowników albo pracownik obsługujący maszynę lub urządzenie. Pracownika upoważnionego do podawania sygnałów wyznacza kierownik robót. Maszyny torowe i urządzenia przystosowane do wykonywania robót w torze, mogą przystąpić do prac wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody na prace.
2. Maszyny, urządzenia oraz sprzęt pomocniczy w czasie zbliżania się pociągów lub innych pojazdów kolejowych, powinny być zdjęte z torowiska i usunięty poza skrajnię toru.
3. W przypadku pozostawiania po pracy maszyn, urządzeń, zmechanizowanych narzędzi, środków transportu itd. w obrębie miejsca pracy, tam gdzie odbywa się ruch pociągów, należy je usunąć poza skrajnię toru i zabezpieczyć przed uruchomieniem.
4. Pojazdy kolejowe z napędem powinny być wyposażone odpowiednie dokumenty zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Właściwego ds. Transportu, a pracownicy prowadzący pojazdy kolejowe z napędem na czynnych torach kolejowych obowiązani są przestrzegać zasad określonych w obowiązujących przepisach.
5. Pracownicy kierujący maszynami do robót torowych powinni spełniać warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Właściwego ds. Transportu.
6. Przed rozpoczęciem jazdy pracownik kierujący maszyną powinien sprawdzić, czy:
 - a) maszyna znajduje się w stanie zapewniającym bezpieczną jazdę;
 - b) hamulce działają sprawnie;
 - c) osygnalizowanie i wyposażenie maszyny jest zgodne z przepisami.
7. Pracownik kierujący jazdą maszyny powinien posiadać:
 - a) przybory sygnałowe (trąbka, chorągiewka i latarka);
 - b) sprawnie działający zegarek;
 - c) wyciąg z rozkładu jazdy (ważny dla szlaku, na którym ma się poruszać);
 - d) terminal GSM-R;
 - e) w razie potrzeby – latarnie do osygnalizowania pojazdu.
8. Pracownik kierujący jazdą maszyny obowiązany jest:
 - a) stosować się ściśle do poleceń Dyżurnego Ruchu dotyczących jazdy, postoju i manewrów;
 - b) obserwować sygnały i ustawione przy torze wskaźniki oraz tor i przejazdy kolejowe;

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	13 z 23

- c) kierować pojazdem zgodnie z przepisami i instrukcjami wewnętrznymi;
 - d) dbać o bezpieczeństwo ruchu oraz ludzi znajdujących się w maszynie lub na torze;
 - e) przestrzegać zakazu przewożenia ludzi na maszynie z wyłączeniem osób należących do zespołu obsługującego maszynę.
9. Przewożenie pracowników na maszynie może odbywać się, gdy zezwala na to instrukcja maszyny i znajdują się na niej wyznaczone miejsca do tego celu. Nie wolno przewozić osób na stopniach, podestach, sprzęgach i innych zewnętrznych częściach i elementach konstrukcyjnych maszyny.
 10. Postój maszyn i urządzeń po zakończeniu pracy na szlaku może się odbywać tylko za zgodą Dyżurnego Ruchu.
 11. Miejsce postoju maszyn należy zabezpieczyć w sposób gwarantujący bezpieczeństwo ludzi i sprzętu.
 12. Maszyny odstawione na postój muszą być bezwzględnie zahamowane hamulcem ręcznym i zabezpieczone płozami hamulcowymi.
 13. Jeżeli do maszyny mogą mieć dostęp osoby postronne – to na czas jej postoju należy zapewnić dozоровanie tej maszyny.
 14. Szczegółowe zasady zabezpieczenia maszyn i urządzeń po zakończonej pracy określają dokumentacje, instrukcje obsługi (techniczno-ruchowe) oraz regulaminy.

§15. BEZPIECZEŃSTWO PRACY I ORGANIZACJA ZABEZPIECZENIA MIEJSCA ROBÓT W TORZE

1. Pracownicy udający się do pracy i z pracy nie powinni chodzić po torach, lecz po drogach lub ławach torowiska.
2. Pracownicy udający się z miejsca zbiórki do miejsca robót powinni być pouczeni przez kierownika robót o zasadach bezpiecznego dojścia do miejsca robót.
3. Podczas przechodzenia przez tory należy zachować szczególną ostrożność, a zwłaszcza:
 - a) przed wejściem na tory należy się zatrzymać, rozejrzeć w obydwie strony dla upewnienia się czy nie zbliża się pociąg, przetaczany tabor czy inny pojazd kolejowy;
 - b) przez tory należy przechodzić prostopadle do ich osi, obserwując czy nie zagraża niebezpieczeństwo ze strony przejeżdżającego pojazdu kolejowego lub toczącego się taboru;
 - c) podczas przechodzenia przez tory nie wolno stawiać stóp na główkach szyn, na zwrotnicach, kierownicach, krzyżownicach rozjazdów i skrzyżowań;

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	14 z 23

- d) przy przechodzeniu przez tory zastawione przez pojazdy kolejowe należy korzystać z pomostów hamulcowych, lub przerw między stojącymi wagonami jeżeli odległość między nimi wynosi co najmniej 20 m, lub obejść stojące pojazdy przechodząc tor w odległości 10m. Nie wolno przechodzić pod pojazdami, po zderzakach i sprzęgach wagonowych;
4. W czasie przejazdu pojazdu kolejowego lub podczas wykonywania jazd manewrowych nie wolno stać na materiałach nawierzchniowych i innych przedmiotach znajdujących się na poboczach lub międzytorzu.
 5. Wskakiwanie lub zeskakiwanie z będących w ruchu pojazdów kolejowych jest zabronione.
 6. W czasie wykonywania robót na torach i rozjazdach, miejsce robót należy zabezpieczyć zgodnie z zasadami podanymi w **Instrukcji o sygnalizacji kolejowej PKM – 03**.
 7. Niezależnie od osłonięcia miejsca robót, kierownik robót obowiązany jest tak zorganizować pracę, aby usunięcie z toru sprzętu i narzędzi oraz oddalenie się pracowników od toru na wyznaczone międzytorze lub pobocze nastąpiło najpóźniej wtedy, gdy pojazd kolejowy znajduje się od miejsca robót w odległości ca. 1000 metrów.
 8. Przed rozpoczęciem pracy, kierownik robót jest obowiązany pouczyć pracowników o warunkach bezpieczeństwa pracy w trakcie wykonywania robót oraz wskazać, na którą stronę toru mają się oddalić w chwili usłyszenia sygnału ostrzegawczego. Kierunek schodzenia pracowników z toru należy oznaczyć na początku i końcu robót **wskaznikiem zejścia z toru**.
 9. O zbliżaniu się pojazdu kolejowego do miejsca robót, kierownik robót lub wyznaczony przez niego sygnalista, obowiązany jest powiadomić sygnałem **“Baczność”**, podawanym głosem, trąbką, syreną, gwizdawką lub w inny podany do wiadomości pracownikom sposób. Sygnał **“Baczność”** powinien być podany z takim wyprzedzeniem, aby pracownicy mieli czas na zabezpieczenie miejsca robót, usunięcie z toru sprzętu i narzędzi oraz oddalenie się od toru. Na dowód usłyszenia sygnału **“Baczność”** wszyscy pracownicy obowiązani są natychmiast potwierdzić ten fakt przerwaniem pracy, zwróceniem twarzy w kierunku podającego sygnał i podniesieniem ręki, a pracownicy pracujący grupowo – dodatkowo wypowiedzeniem donośnym głosem kierowanym do współpracowników: **“Uwaga! Pociąg, zejść z toru”**.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	15 z 23

10. W czasie zbliżania się i przejeżdżania pociągów, pojedynczych lokomotyw i innych pojazdów kolejowych, należy stać twarzą do toru, obserwując czy nie ma zagrożenia bezpieczeństwem dla pracowników i ruchu kolejowego.
11. Przy zejściu pracowników z toru należy przestrzegać następujących zasad:
Przy robotach prowadzonych na torze czynnym na szlaku dwutorowym - bez względu na to po którym torze zbliża się pojazd - pracownicy powinni zejść z toru i ustawić się na ławie torowiska, kładce dla pieszych, na obiektach mostowych, skarpie nasypu lub przekopu w odległości większej niż 2,0 m od zewnętrznego toku szyn.
12. W czasie odpoczynku i przerw w pracy nie wolno przebywać na torach lub pod stojącymi wagonami. Nie wolno również przebywać pod wagonami w czasie deszczu, śnieżycy, wichury i innych zjawisk atmosferycznych.
13. Samowolne chodzenie pracowników po torach lub oddalanie się z miejsca robót jest zabronione. Każde oddalenie się pracownika z miejsca robót wymaga zgody kierownika robót, który uwzględniając warunki terenowe i ruchowe, obowiązany jest po wyrażeniu zgody pouczyć go o przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa na torach.
14. W okresie niekorzystnych warunków atmosferycznych (ulewnych deszczy, silnej mgły, zamieci śnieżnej), gdy nie widać pojazdu kolejowego z minimalnej odległości 300 m, nie należy wykonywać na czynnych torach żadnych robót utrzymania, a zakres robót koniecznych dla zachowania ciągłości i bezpieczeństwa ruchu pociągów, ograniczyć do minimum z zachowaniem szczególnych środków ostrożności:
 - a) grupę roboczą idącą po torze powinni ochraniać dwaj sygnaliści idący po jednym przed i za grupą w odległości nie większej niż 300 m, którzy obowiązani są podawać sygnały "**Baczność**" przy zbliżaniu się pojazdów kolejowych;
 - b) bez względu na zakres robót, miejsce robót osłonić wskaźnikiem **W7**;
 - c) w celu zabezpieczenia pracowników przed nadjeżdżającymi pojazdami kolejowymi należy z obu stron miejsca robót wystawić co najmniej po jednym sygnaliście dla informowania o zbliżającym się pojeździe;
 - d) pracownicy w miejscu robót powinni być tak rozstawieni, aby możliwa była ciągła ich obserwacja przez kierownika robót i sygnalistów;
 - e) gdy światło dzienne jest niewystarczające, a także o zmroku i w nocy, należy miejsce robót oświetlić światłem sztucznym. Oświetlenie sztuczne powinno być tak ustawione aby nie oślepić nim pociągi lub pojazdy poruszające się po torze.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA	INSTRUKCJA BHP	Indeks	PKM/BHP 02
	Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych	Nr egz.:	01
Obowiązuje od: 01.08.2015		Strona:	16 z 23

15. W przypadku, gdy na torze pracuje grupa złożona z więcej niż dwóch pracowników, należy w odległości 300-500 metrów od miejsca robót ustawić z obydwu stron **wskaźnik W7**. Odległość ustawienia **wskaźnika W7** od miejsca robót ustala kierownik robót uwzględniając miejscowe warunki terenowe, atmosferyczne, prędkość pociągów itp. Przy nie sprzyjających warunkach widzialności i słyszalności, **wskaźnik W7** należy również ustawić, gdy na torze pracuje jeden lub dwóch pracowników.
16. Kierownik robót obowiązany jest wyznaczyć jednego lub więcej sygnalistów do obserwowania szlaku i sygnalizowania zbliżających się pojazdów kolejowych, w następujących warunkach:
- prace na torze wymagają skupienia 5 i więcej pracowników;
 - prace wykonywane są w niesprzyjających warunkach widzialności i słyszalności, na łukach o ograniczonej widzialności, w głębokich przekopach i miejscach położonych w lesie;
 - przy wykonywaniu robót z użyciem maszyn i sprzętu zmechanizowanego.
17. W przypadku wykonywania robót przy użyciu maszyn i sprzętu wywołujących duży hałas, powinny być stosowane specjalne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe zdalnie sterowane, do podawania sygnałów ostrzegawczych. W przypadku braku tych urządzeń, kierownik robót obowiązany jest wystawić dodatkowych sygnalistów bezpośrednio przy grupie pracowników zatrudnionych przy pracy tego sprzętu. Dodatkowy sygnalista musi mieć zapewnioną stałą łączność wzrokową i słuchową z sygnalistami sygnalizującymi zbliżające się pojazdy kolejowe.
18. Pracownicy wyznaczeni na sygnalistów powinni mieć ukończone 18 lat życia, I kategorię wzroku i słuchu, być przeegzaminowani z postanowień **Instrukcji o sygnalizacji kolejowej PKM - 03** obowiązującej na terenie PKM S.A. oraz mieć na sobie kamizelki ostrzegawcze koloru pomarańczowego. Sygnalistom nie wolno wyznaczać żadnych dodatkowych obowiązków i czynności.
19. Sygnaliści muszą mieć przy sobie:
- wyciąg z rozkładu jazdy dotyczący danego odcinka linii;
 - chorągiewkę koloru żółtego;
 - trąbkę sygnałową lub inne urządzenie sygnalizacyjne do podawania sygnałów akustycznych;
 - sprawny zegarek;
 - latarkę z czerwonym i białym światłem;
 - terminal GSM-R.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	17 z 23

20. Podczas obserwacji sygnaliści powinni stać w takim miejscu, aby widzieli zbliżające się pojazdy kolejowe z najdalszej odległości (co najmniej 700 m w każdym kierunku) i byli widziani i słyszani przez pracowników zatrudnionych na torze.
21. Pracownicy zatrudnieni na czynnych torach obowiązani są mieć na sobie kamizelki ostrzegawcze koloru pomarańczowego lub ubranie koloru pomarańczowego z elementami odblaskowymi. Dotyczy to również pracowników wykonujących obchody, oględziny techniczne rozjazdów, budowli inżynierskich, urządzeń technicznych oraz inne czynności wykonywane na torach.
22. Przed przystąpieniem w danym dniu do wykonywania robót, kierownik robót obowiązany jest o sygnalizować miejsce robót, wyznaczyć stanowiska sygnalistom i sprawdzić słyszalność sygnałów na poszczególnych stanowiskach roboczych. Słyszalność sygnałów powinna być sprawdzana po uruchomieniu wszystkich maszyn, urządzeń i sprzętu używanych tego dnia do wykonywania robót.
23. Roboty w torze wykonywane w miejscach niebezpiecznych: w wykopach, na przystankach, na mostach, wiaduktach, itp., wymagają zachowania szczególnej ostrożności, a przede wszystkim:
- a) przed rozpoczęciem pracy, kierownik robót jest obowiązany pouczyć pracowników o warunkach bhp i wyznaczyć poszczególnym pracownikom miejsca, gdzie mają się schronić w czasie przejazdu pojazdów kolejowych;
 - b) przy robotach na torach przystanków kierownik robót zgłasza Dyżurnemu Ruchu czas i miejsce robót oraz uzgadnia z nim sposób zabezpieczenia miejsca robót i podawania sygnałów o zbliżających się pojazdach kolejowych – fakt ten odnotowuje w **pisemnym zgłoszeniu o przystąpieniu do robót**;
 - c) przed rozpoczęciem pracy kierownik robót ustala czas potrzebny na usunięcie sprzętu i narzędzi pracy oraz przejście pracowników w bezpieczne miejsce; czas ten musi być uwzględniany przy podawaniu przez sygnalistów sygnału „**Baczność**” w czasie zbliżania się pojazdu kolejowego do miejsca robót;
 - d) podczas robót, przy zbliżaniu się pojazdów kolejowych, pracownicy obowiązani są zejść na pomost i ustawić się w jednym rzędzie, jak najbliżej bariery, zwracając twarze w kierunku nadjeżdżającego pojazdu kolejowego;
 - e) podczas robót utrudniających zejście pracowników z toru (np. na wysokich peronach, robotach ziemnych prowadzonych w pobliżu toru), należy urządzić specjalne miejsca do schodzenia lub schronienia się pracowników; miejsca te powinny być rozmieszczone we wzajemnej odległości nie przekraczającej 60 m i **oznaczone wskaźnikiem zejścia z toru**.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	18 z 23

24. Rozpoczynanie pracy na torze bezpośrednio po przejeździe pojazdu kolejowego jest zabronione. Rozpoczęcie robót może nastąpić po umówionym sygnale podanym przez kierownika robót lub upoważnionego przez niego pracownika, po uprzednim upewnieniu się, że w ślad za tym pojazdem nie nadjeżdża inny, albo nie zbliża się pojazd po sąsiednim torze.
25. Wykonywanie jakichkolwiek robót ziemnych i torowych w miejscach gdzie przebiegają lub mogą przebiegać kablowe linie elektroenergetyczne, jest zabronione bez powiadomienia właściwej jednostki oraz przydzielenia przez nią osoby nadzorującej, posiadającej ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru lub eksploatacji z odpowiednimi do zakresu wykonywanych prac uprawnieniami.
26. Zabronione jest urządzenie stanowisk pracy, składowisk materiałów, maszyn i urządzeń oraz pracy żurawi i dźwignic bezpośrednio pod napowietrznymi liniami energetycznymi lub w odległości od skrajnych przewodów w poziomie (pomiar przy gruncie) mniejszej, niż:
- 3 m dla linii niskiego napięcia;
 - 5 m dla linii o napięciu powyżej 1 kV do 30 kV,
 - 10 m dla linii o napięciu powyżej 30 kV do 110 kV,
 - 20 m dla linii o napięciu powyżej 110 kV do 400 kV.
27. Instalacje elektryczne do zasilania maszyn i urządzeń powinny być wykonane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami, zapewniający bezpieczeństwo pracy osób obsługujących te urządzenia oraz zabezpieczone przed uszkodzeniami mechanicznymi i dostępem osób nieuprawnionych.
28. W przypadku zerwania przewodów linii wysokiego napięcia, miejsce takie należy osłonić sygnałami **D1 "Stój"** wg **Instrukcji o sygnalizacji kolejowej PKM - 03** oraz niezwłocznie powiadomić Dyżurnego Ruchu. Miejsce należy osłonić lub dozorować do czasu przyjazdu Pogotowia Energetycznego. Ze względu na niebezpieczeństwo porażenia prądem, nie wolno dotykać szyn i zerwanych przewodów oraz zbliżać się na odległość mniejszą niż 20 m od zerwanych przewodów. W celu uniknięcia porażenia prądem, pracownicy powinni oddalać się z zagrożonego terenu krótkimi krokami nie odrywając stóp od podłoża.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	19 z 23

§16. PRACE, TRANSPORT MATERIAŁÓW ORAZ POJAZDY TRANSPORTOWE

1. Przy pracach transportowych należy stosować się do postanowień rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14.03.2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz.U.26.313 ze zm.).
2. Prace transportowe materiałów kolejowych: szyny, części rozjazdów, podkłady itp.– należy wykonywać przy użyciu sprzętu i urządzeń mechanicznych tj.: żurawi, wciągarek, podnośników itp. W przypadkach szczególnych w/w czynności mogą być wykonywane ręcznie, jednak przy zastosowaniu narzędzi i sprzętu pomocniczego tj.: legarów, lin, wielokrążków, kleszczy itp. Przenoszenie przez pracowników szyn i dźwigarów stalowych na ramionach jest całkowicie zabronione.
3. Materiały kolejowe nie mogą być zrzucone i układane na ziemi. Należy je podnosić, opuszczać z wysokości za pomocą urządzeń mechanicznych. Materiały należy układać na specjalnie przygotowanych podkładach.
4. Przy ręcznym wyładunku podsypki z wagonów w czasie ruchu pociągu należy zachować szczególne środki ostrożności, a przede wszystkim:
 - b) prędkość jazdy pociągu roboczego nie może przekraczać 5 km/h;
 - c) kierownik robót jest obowiązany omówić i ustalić wspólnie z maszynistą i pracownikami warunki bezpieczeństwa pracy i sygnalizacji;
 - d) w czasie wyładunku kierownik robót powinien iść obok pociągu w takiej odległości, aby był dobrze widziany przez maszynistę i miał możliwość podania w razie potrzeby sygnału "**STÓJ**";
 - e) w chwili zatrzymania pociągu i podania przez maszynistę lub sygnalistę sygnału "**BACZNOŚĆ**", pracownicy są obowiązani niezwłocznie przerwać pracę i zająć najbardziej bezpieczne miejsce w wagonie;
 - f) w czasie wyładunku podsypki z wagonów platform, pracownicy znajdujący się na wagonach, nie powinni znajdować się bliżej niż 1 m od czoła wagonu, a także siadać na ścianach wagonu podczas ruchu i postoju pociągu.
5. Podczas wyładunku podsypki z wagonów samowyładowczych, należy przestrzegać zasad podanych w Instrukcji obsługi dostarczonej przez producenta wagonu samowyładowczego.
6. Przy przewożeniu materiałów, sprzętu i narzędzi pojazdami pomocniczymi należy przestrzegać, aby przewożone materiały lub sprzęt nie wystawały i przekraczały skrajni taboru.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	20 z 23

7. Uruchamianie oraz jazda ręcznych wózków roboczych należy wykonywać zgodnie z Instrukcją obsługi producenta danego wózka. Pojazdy pomocnicze używane do transportu materiałów nawierzchni muszą być wyposażone w urządzenia hamulcowe. Wózki robocze bez napędu silnikowego, muszą być wyposażone w klin służący do zabezpieczenia wózka przed stoczeniem.
8. Każde wstawienie pojazdu pomocniczego na tor i jazda po torach jest dozwolone tylko na pisemne zgodę na pracę, w sposób uzgodniony z Dyżurnym Ruchu.
9. W razie uszkodzenia pojazdu pomocniczego na szlaku i niemożności dalszej jazdy, należy go usunąć z toru poza skrajnię torów.
10. Usunięcie pojazdu pomocniczego z toru należy zgłosić Dyżurnemu Ruchu.
11. Podstawianie i przemieszczanie wagonów do czynności transportowych powinno odbywać się przy użyciu lokomotyw lub innych pojazdów zgodnie z **Instrukcją pracy manewrowej PKM – 02**.
12. Przewożenie pracowników na maszynach, urządzeniach oraz środkach transportu nie przystosowanych do tego celu lub w przekroczonej liczbie jest zabronione.
13. Zabronione jest wsiadanie i wysiadanie pracowników na międzytorze; nie wolno również otwierać drzwi wagonów, pojazdów pomocniczych od strony sąsiedniego toru.
14. Jeżeli pociąg lub pojazd rozpoczyna jazdę, wszyscy pracownicy znajdujący się na nim, na sygnał "**BACZNOŚĆ**" podany z lokomotywy lub kabiny prowadzącego pojazd, powinni obowiązkowo usiąść, zajmując bezpieczne miejsce.

§17. PRACE POD NAPIĘCIEM

1. Prace pod napięciem prowadzone na terenie PKM S.A. należy wykonywać zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz.U.2013.492 ze zm.).
2. Osoby wykonujące prace pod napięciem powinny posiadać ważne świadectwo kwalifikacji energetycznych określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz.U.2003.89.828 ze zm.).
3. Prace pod napięciem, jako prace szczególnie niebezpieczne na terenie PKM S.A. należy wykonywać wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody na prace.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	21 z 23

§18. PRACE NA WYSOKOŚCI

1. Prace na wysokości prowadzone na terenie PKM S.A. należy wykonywać zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz.U.2003.169 poz. 1650 ze zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U.2003.47.401 ze zm.).
2. Prace wykonywane na dachach przystanków, budynku LCS oraz obiektach radiokomunikacyjnych GGSM-R PKM S.A. należy wykonywać wykorzystując zamontowany tam system asekuracji. Przed rozpoczęciem pracy należy zapoznać się z **Instrukcją Systemu Asekuracji PKM/BHP-04**.
3. Prace wykonywane z wykorzystaniem rusztowań:
 - a) należy wykonywać zgodnie z Instrukcją obsługi rusztowania. Montaż rusztowania może wykonywać jedynie osoba posiadająca uprawnienia montażysty rusztowań budowlanych metalowych wydane przez Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie;
 - b) odbiór rusztowania dokonuje kierownik robót sporządzając protokół odbioru;
 - c) miejsce ustawienia rusztowania musi być wygradzone płotem o wysokości co najmniej 1,5 metra, zapewniając wygradzenie strefy niebezpiecznej w odległości co najmniej 1/10 wysokości rusztowania, jednakże nie mniej niż 6 metrów od podstawy rusztowania. W przypadku niemożności wygradzenia strefy niebezpiecznej należy zastosować daszki ochronne lub inne rozwiązania techniczne. Miejsce wygradzenia należy oznakować tablicami „Uwaga roboty na wysokości”.
4. Prace wykonywane za pomocą ruchomych podestów roboczych:
 - a) należy wykonywać zgodnie z Instrukcją obsługi ruchomego podestu roboczego. Instrukcja musi znajdować się w miejscu wykonywania pracy;
 - b) urządzenie musi posiadać ważną decyzję Urząd Dozoru Technicznego oraz ważny przegląd konserwacji;
 - c) osoba obsługująca ruchomy podest roboczy musi posiadać uprawnienia do obsługi IP wydane przez Urząd Dozoru Technicznego;
 - d) miejsce pracy ruchomego podestu roboczego musi być wygradzone płotem o wysokości co najmniej 1,5 metra, zapewniając wygradzenie strefy niebezpiecznej. Miejsce wygradzenia należy oznakować tablicami „Uwaga roboty na wysokości”.

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	22 z 23

§19. PRACE ZIEMNE – WYKOPY

1. Prace ziemne prowadzone na terenie PKM S.A. należy wykonywać zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U.2003.47.401 ze zm.).
2. Prace na wysokości, jako prace szczególnie niebezpieczne na terenie PKM S.A. należy wykonywać wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody na prace.
3. Wszystkie wykopy muszą być wyгородzone płotem o wysokości co najmniej 1,5 metra, zapewniając wyгородzenie strefy niebezpiecznej. Miejsce wyгородzenia należy oznakować tablicami „Uwaga głębokie wykopy”.

§20. WYPADKI PRZY PRACY

1. Przy ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków firm zewnętrznych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy określone w art. 234 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy.
2. Przy ustaleniu okoliczności i przyczyn wypadku na terenie PKM S.A. bierze udział służba bhp z PKM S.A.
3. Wszystkie zdarzenia wypadkowe powstałe na terenie PKM S.A. należy niezwłocznie zgłaszać do Dyżurnego Ruchu.

§21. KARY ZA NIEPRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW BHP I PPOŻ.

1. Za nieprzestrzeganie przepisów bhp i ppoż. oraz postanowień niniejszej instrukcji przez pracowników podmiotów zewnętrznych wykonujących prace na terenie PKM S.A. będą podejmowane następujące działania polegające na:
 - a) czasowym wstrzymaniu prac;
 - b) skierowaniu pracowników na ponowne szkolenie bhp;
 - c) zastosowaniu kary upomnienia;
 - d) zastosowaniu kary pieniężnej;
 - e) relegowania pracowników lub podmiotu zewnętrznego z terenu PKM S.A.
2. Wniosek o podjęcie działań, o których mowa w pkt. 1 może wszcząć pracownik PKM S.A. nadzorujący prace wykonywane przez podmiot zewnętrzny, który stwierdzi nieprawidłowości w zakresie bhp i ppoż.
3. Wzór wniosku określa załącznik nr 2.
4. Podmiotowi zewnętrznemu lub firmie podwykonawczej, która została ukarana przysługuje prawo odwołania się od wniosku o ukaranie w terminie 7 dni roboczych

 POMORSKA KOLEJ METROPOLITALNA		INSTRUKCJA BHP		Indeks	PKM/BHP 02
		Instrukcja wykonywania pracy na obszarze kolejowym dla podmiotów zewnętrznych		Nr egz.:	01
Obowiązuje od:	01.08.2015			Strona:	23 z 23

od dnia otrzymania wniosku. Odwołanie należy złożyć w formie pisemnej w siedzibie PKM S.A. Odwołanie wnosi się do Zarządu PKM S.A.

5. Po zakończeniu postępowania reklamacyjnego zatwierdzony wniosek o ukaranie podmiotu zewnętrznego trafia do Działu Ekonomiczno-Finansowego PKM S.A. w celu pomniejszenia kwoty wypłaty za usługę należną firmie podwykonawczej.
6. Wpływy z kar pieniężnych za nieprzestrzeganie przepisów bhp i ppoż. przeznacza się na poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w PKM S.A.
7. Ustala się następujący taryfikator działań dyscyplinujących i kar obowiązujący na terenie PKM S.A. – **Załącznik nr 2**